

«Τέχνη και Ανακύκλωση»

**Μαραβελάκη Μαρίνα¹, Μπολιεράκη Κωνσταντίνα²,
Πανονίδου Ελπίδα³**

1. Χαράκτρια – Καθηγήτρια Εικαστικών Καλλιτεχνικό Γυμνάσιο Γέρακα, Δ/ση Δ/θμιας Εκ/σης Ανατολικής Αττικής marinam215@msn.com
2. Ζωγράφος – Καθηγήτρια Εικαστικών Καλλιτεχνικό Γυμνάσιο Γέρακα, Δ/ση Δ/θμιας Εκ/σης Ανατολικής Αττικής ntinabo@gmail.com
3. Ζωγράφος – Καθηγήτρια Εικαστικών Καλλιτεχνικό Γυμνάσιο Γέρακα, Δ/ση Δ/θμιας Εκ/σης Ανατολικής Αττικής elpidapan@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που παρουσιάζουμε στο «4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ένωσης Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕΕΚΠΕ): προς την αειφόρο ανάπτυξη: Φυσικοί Πόροι, Κοινωνία, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης» εκπονήθηκε στο Καλλιτεχνικό Γυμνάσιο Γέρακα. Επιλέξαμε και υλοποιήσαμε τα προγράμματα «Η ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ», «Η ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ», «ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ» τα σχολικά έτη 2005-2006, 2006-2007 και 2007-2008 αντίστοιχα.

Η Οικολογία και η Ανακύκλωση δεν αφορούν μόνο στα αντικείμενα που χρησιμοποιούμε ή επαναχρησιμοποιούμε είναι έννοιες Σύγχρονες, Πολυδιάστατες και Πολυεπίπεδες. Η εκπαίδευση των μαθητών στις παραπάνω έννοιες διαμορφώνει συνειδήσεις και προτείνει τρόπους διαχείρισης του περιβάλλοντος, που διέπονται από σεβασμό προς της φύση και τους φυσικούς νόμους.

Για την προσέγγιση των τριών προγραμμάτων απαιτήθηκαν ξεκάθαρα κριτήρια και σκοποί, εκπαιδευτικοί στόχοι, ποικίλες μεθοδολογίες τόσο θεωρητικές και όσο βιωματικές, τεχνικές προσέγγισης και τέλος παρουσιάσεις των αποτελεσμάτων, που γνώρισαν στους μαθητές συμπεριφορές, αυτοπεποίθησης, αλληλοεκτίμησης, σεβασμού στο περιβάλλον και κατ' επέκταση στο συνάνθρωπο.

Αποτελέσματα του συνόλου των περιβαλλοντικών προγραμμάτων ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ήταν τόσο η καλλιέργεια στους μαθητές αρετών όπως κοινωνικοποίηση, σεβασμός προς αυτά πράγματα ή αυτούς τους ανθρώπους που μας περιβάλλουν, κριτική σκέψη, όσο και η μείωση των απορριμμάτων στο σχολείο, στο σπίτι, αλλά και η ενεργοποίηση των ώστε να συμμετέχουν σε κάθε προσπάθεια προφύλαξης του περιβάλλοντος. Επίσης επικοινωνήσαν το μήνυμα της προστασίας του περιβάλλοντος μέσω της Τέχνης στον τοπικό, πανελλαδικό και διεθνή χώρο με εκθέσεις, δρώμενα και παρουσιάσεις σε συνέδρια.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Οικολογία, Ανακύκλωση, Τέχνη, διαχείριση, σεβασμός, κοινωνικοποίηση, επικοινωνία, Τέχνη και Ανακύκλωση, Κινητική Τέχνη και Ανακύκλωση, Τέχνη και Δέντρο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Καλλιτεχνικό Γυμνάσιο ξεκίνησε να λειτουργεί στο Δήμο Γέρακα το 2002 και έχει σα στόχο, παράλληλα με τα μαθήματα γενικής παιδείας, να καλλιεργήσει τις δεξιότητες των μαθητών του προς τρεις κατευθύνσεις: α) εικαστικά, β) θέατρο και γ) χορό.

Οι μαθητές καθημερινά αντιμετωπίζουν τη διαδικασία της αποσπασματικής πληροφορίας τόσο εντός σχολείου (γενικά και ειδικά μαθήματα), όσο και εκτός αυτού ΜΜΕ και internet (κοινωνικές δραστηριότητες και συναναστροφές), άρα είναι ανάγκη, κατά την γνώμη μας, να υπάρχει ακόμα και θεματικά μια κοινή κατεύθυνση. Η έννοια της Ανακύκλωσης έδωσε το πλαίσιο μέσα στο οποίο μπορέσαμε να αναπτύξουμε διαφορετικές εκφάνσεις της τέχνης και να χρησιμοποιήσουμε διαφορετικές τεχνικές, προσεγγίζοντας την μέσα από την εικαστική γλώσσα.

Το 2005 υπό την Αιγίδα του Πανεπιστημίου Αιγαίου το Καλλιτεχνικό Γυμνάσιο Γέρακα ξεκίνησε τα πρώτα του δημιουργικά ταξίδια μέσω της Ανακύκλωσης.

Η Οικολογία και η Ανακύκλωση δεν αφορούν μόνο στα αντικείμενα που χρησιμοποιούμε ή ξαναχρησιμοποιούμε είναι έννοιες Σύγχρονες, Πολυδιάστατες και Πολυεπίπεδες. Η εκπαίδευση των μαθητών στις παραπάνω έννοιες διαμορφώνει συνειδήσεις και προτείνει τρόπους διαχείρισης του περιβάλλοντος, που διέπονται από σεβασμό προς της φύση και τους φυσικούς νόμους.

Η "σκουπιδοτέχνη" (trash art) δημιουργείται από σκουπίδια και άλλα άχρηστα αντικείμενα τα οποία μετατρέπονται σε έργα σύγχρονης τέχνης. Η επαφή των μαθητών με έργα σκουπιδοτέχνης, τους βοηθάει να εξοικειωθούν και να κατασκευάσουν ασυνήθιστα δημιουργήματα, μαθαίνοντας νέες τεχνικές που ξεφεύγουν από την κλασική αντιμετώπιση του σχεδίου και της ζωγραφικής.

Οι ομαδικές δραστηριότητες είναι μια μορφή άσκησης, με τις πιο αποτελεσματικές επιδόσεις. Η ομάδα μπορεί να παίξει ρόλους συνδυαστικούς, συντονιστικούς, και επικοινωνιακούς στη γνωστική διαδικασία.

Η συνεργασία εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων προσφέρει τις πληροφορίες, τον τρόπο έρευνας, την οικολογική μελέτη για την ανακύκλωση, ενώ μέσα από το πρίσμα της καλλιτεχνική δημιουργίας τονίζει την εικαστική περιβαλλοντική αντίληψη για την χρήση ανακυκλώσιμων και ανακυκλωμένων υλικών στοχεύοντας παράλληλα στα:

Τι είναι η ανακύκλωση και ποιοι οι κύριοι στόχοι της;

Γιατί πρέπει να ανακυκλώνουμε τα σκουπίδια;

Γιατί πρέπει να τοποθετήσουμε κάδους ανακύκλωσης στο σχολείο;

Τι μπορούμε να ανακυκλώσουμε μόνοι μας στο σπίτι;

Ποια υλικά θα ανακυκλώναμε;

Ποια τα οφέλη της ανακύκλωσης;

Επιλέξαμε και υλοποιήσαμε στη διάρκεια των σχολικών ετών 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008 αντίστοιχα τα περιβαλλοντικά προγράμματα «Η ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ», «Η ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ» και «ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ».

ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Με κοινή κατεύθυνση, εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων συνεργαστήκαμε, συνδυάζοντας γνώσεις από εικαστικά, φυσική, βιολογία, μαθηματικά, γεωγραφία, φιλολογία, χορό, θέατρο προς την επίτευξη ενός κοινού αποτελέσματος, την ολιστική αντίληψη του εικαστικού έργου. Μας ενδιέφερε να συνειδητοποιήσουν αφενός οι μαθητές τη στενή σχέση ανάμεσα στις δικές τους καταναλωτικές συνήθειες και την παραγωγή απορριμμάτων, την σπατάλη πρώτων υλών και ενέργειας, να ευαισθητοποιηθούν ως προς την αξία του φυσικού πλούτου της χώρας μας (χλωρίδα, πανίδα) και να συμβάλουν στην προστασία του και αφετέρου να δημιουργήσουν και να κατασκευάσουν εικαστικά έργα και δρώμενα με υλικά προσφιλή προς το περιβάλλον, που μπορούν να ανακυκλωθούν. Επίσης να

επαναχρησιμοποιήσουν υλικά, τα οποία έχουν ήδη κλείσει τον πρώτο κύκλο ζωής τους, που αφορά σ' αυτό για το οποίο δημιουργήθηκαν, ενώ μέσα από τη νέα χρήση, ως πρώτη ύλη για το εικαστικό έργο, αυτά τα υλικά κερδίζουν έναν νέο κύκλο ζωής. Γεγονός που ως πρακτική βοηθάει τους μαθητές μας να κατανοήσουν καλύτερα έννοιες, όπως δεύτερη ευκαιρία και σεβασμός σε ό,τι μας περιβάλλει.

Επιλέξαμε μια σειρά από θέματα που σαν στόχο έχουν την καλλιέργεια της φαντασίας του μαθητού, ενώ συγχρόνως διασκεδάζει μαθαίνοντας. Σταθερή επιδίωξη είναι η βιωματική δράση του μαθητή, που δεν σταματάει στην αποπεράτωση της εργασίας, αλλά εξελίσσεται και ολοκληρώνεται όταν παρουσιάζετε στο κοινό.

Αυτό το πετύχαμε προσεγγίζοντας το θέμα παράλληλα τόσο θεωρητικά, όσο και μέσα από την εικαστική πράξη. Την Θεωρητική υποστήριξη μας πρόσφερε η αναφορά σε κινήματα από την ιστορία της τέχνης, σε εκπαιδευτές της τέχνης και καλλιτέχνες που με το έργο τους άνοιξαν νέους ορίζοντες στην εικαστική αντίληψη. Ενώ μέσα από την εικαστική πράξη ερευνήσαμε τις δυνατότητες και τις διαδικασίες επαναχρησιμοποίησης του μετάλλου, γυαλιού, πλαστικού, χαρτιού στα πλαίσια της ζωγραφικής, χαρακτικής, γλυπτικής, ψηφιδωτού, performance art, χορού, θεάτρου, μουσικής, τέχνης του δρόμου κ.α.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι μας, σεβασμός στο περιβάλλον και δημιουργική έκφραση, ακολουθήσαμε ένα πρόγραμμα, που θα οργανώνει και θα οδηγεί αυτή την προσπάθεια σε κάποιους διερευνητικούς δρόμους. Σταθερή επιδίωξη όλων των προγραμμάτων είναι η βιωματική δράση του μαθητή, αποτέλεσμα της οποίας είναι ο σεβασμός προς το περιβάλλον, που αφορά στην γενικότερη συμπεριφορά και στάση απέναντι στη ζωή.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ασχολούμαστε με την ανακύκλωση εστιάζοντας στην έννοια και την αξία της. Δημιουργήσαμε ομάδες μαθητών που τους αναθέσαμε κυκλικά να ερευνήσουν τις δυνατότητες και τις ιδιότητες των τεσσάρων βασικών υλικών προς ανακύκλωση και να παρουσιάσουν εικαστικές προτάσεις. Προσκαλέσαμε περιβαντολόγους που αναφέρθηκαν στις έννοιες αειφορία και βιώσιμη ανάπτυξη, δηλαδή ανάπτυξη χωρίς να μειώσουμε ή να καταστρέψουμε τις προϋποθέσεις ανάπτυξης των επόμενων γενεών. Επισκεφτήκαμε κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με στόχο οι μαθητές να μετέχουν σε ολοκληρωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τις παραπάνω έννοιες, όπως παρακολούθηση DVD, δημιουργία συνθηκών για συζητήσεις και βιωματική συμμετοχή των, κατασκευάζοντας διάφορα αντικείμενα. Ενώ αντίστοιχα για την παραγωγή του θεατρικού έργου και των δρώμενων χωρίστηκαν σε ομάδες συγγραφής, κατασκευής κοστούμιών, σκηνικών, αφίσας, έντυπου υλικού, δράσης. Παρουσιάσαμε εκθέσεις και εικαστικά δρώμενα με εργασίες των μαθητών στο κοινό. Για εμάς, έγινε πλέον θεσμός, να εκθέτουμε την δουλειά των μαθητών μας σε χώρους εντός και εκτός σχολείου, ώστε να τους δίνουμε κίνητρα κοινωνικοποίησης. Οι μαθητές με τη συμμετοχή των επισκεπτών της έκθεσης και των ΜΜΕ βίωσαν το μοίρασμα της τέχνης και το κοινωνικό πρόσωπο της αλληλεγγύης.

ΣΤΟΧΟΙ

Εργασίες από τα απορρίμματα των καταναλωτικών μας αγαθών

« Να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της εποχής μας, τη διαχείριση των απορριμμάτων.»

«Να πληροφορηθούν για τα προϊόντα που γίνονται από ανακυκλώσιμο χαρτί, αλουμίνιο, γυαλί, πλαστικό.»

«Να αναπτύξουν και να ενεργοποιήσουν την αισθητική τους καλλιέργεια με αφορμή καλλιτεχνικά δημιουργήματα από ανακυκλώσιμα υλικά.»

«Να συνειδητοποιήσουν τη στενή σχέση ανάμεσα στις δικές τους καταναλωτικές συνήθειες και την παραγωγή απορριμμάτων, τη σπατάλη πρώτων υλών και τη σπατάλη ενέργειας.»

«Να προβληματιστούν αν μπορούν να ανακυκλώνουν στα σπίτια τους. Να διερευνήσουν ποια υλικά μπορούν να ανακυκλώσουν. Να ξεκινήσουν ανακύκλωση.

«Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα συμμετοχής όλων των πολιτών στην προσπάθεια διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος.»

Εργασίες από υλικά που πάρθηκαν από Χωματερές

«Να μάθουν να σέβονται το περιβάλλον.»

«Να τοποθετήσουν κάδους ανακύκλωσης στο σχολείο.»

«Να μάθουν να μην απαξιώνουν και να μην ισοπεδώνουν τα πάντα, για να πλουτίσει η ζωή τους από συναισθήματα.»

«Να καλλιεργήσουν δημιουργικές δεξιότητες.»

Εργασίες από Οικολογικά Υλικά

«Ν αγαπήσουν το φυσικό τους περιβάλλον και να αναλάβουν δράση υπέρ της οικολογίας.»

«Να διευρύνουν τους ορίζοντές τους στο πεδίο της φαντασίας.»

Ενότητα Δέντρο και Ανακύκλωση

«Να βιώσουν και να συνειδητοποιήσουν μέσα από δράσεις - με άξονες την εικαστική τέχνη και το θεατρικό παιχνίδι την αξία του φυσικού πλούτου και το μέγεθος της καταστροφής από τις πρόσφατες πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007.»

«Να ευαισθητοποιηθούν ως προς την πρόληψη της προστασίας των δασών»

«Να μεταφέρουν μέσα από τα δικά τους καυστικά σχόλια μια φωνή διαμαρτυρίας αλλά και τα δικά τους αισιόδοξα μηνύματα.»

«Να νιώσουν την ανάγκη να εκφραστούν παίζοντας, γιατί μ' αυτό τον τρόπο διερευνούν, χωρίς να το συνειδητοποιούν, τις βαθύτερες επιθυμίες τους, τις ανεξερευνήτες ικανότητές τους, σε μια ηλικία που αυτό όχι μόνο επιτρέπεται αλλά και επιβάλλεται, για την καλύτερη προετοιμασία τους ως ενήλικοι πολίτες.»

«Να υλοποιήσουν έργα ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποιημένου χαρτιού από μεγάλες κατασκευές και βιβλία, όπου η μορφή, το υλικό και το περιεχόμενο των έργων να συλλεχτεί από τον ίδιο μέσα από το οικογενειακό περιβάλλον του.»

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Εργασίες από τα απορρίμματα των καταναλωτικών μας αγαθών.
2. Χρήση υλικών που ανακυκλώνει κάθε μαθητής με την οικογένειά του στο σπίτι του.
3. Εργασίες από υλικά που πάρθηκαν από Χωματερές της γειτονιάς.
4. Σχολικές και οικογενειακές επιδρομές σε χωματερές.

5. Εργασίες από Οικολογικά Υλικά: Φυσικές σκόνες με αυγό και ξύδι σε ξύλα και σε διάφορα είδη χαρτιών (επαναχρησιμοποιημένα).
6. Συζήτηση με τους μαθητές και ανάλυση του θέματος Δάσος και Φωτιά μέσα από την Ιστορία της Τέχνης. Συνδυάσαμε διάφορα είδη δέντρων σε διάφορες μορφές γραφής και τεχνικής .
7. Γνωριμία με την τέχνη της ανακύκλωσης μέσα από τα κινήματα της Ιστορία της Τέχνης (recycle art, earth art, ecology art, land art, trash art, environmental art).
8. Δημιουργία Ομάδων εργασίας για την παραγωγή θεατρικών, χορευτικών και εικαστικών δρώμενων. Συγγραφική ομάδα, ομάδα κατασκευής κουστουμιών, ομάδα κατασκευής σκηνικών, ομάδα δημιουργίας έντυπου υλικού.
9. Δημιουργία Ομάδων εργασίας για την παραγωγή βιβλίων από ανακυκλωμένο χαρτί με θέμα το Δέντρο, την Ελένη και τον Ρατσισμό. Διαθεματικές εργασίες με το μάθημα των Νεοελληνικών.
10. Δημιουργία χάρτινων κατασκευών μεγάλου μεγέθους από μεταχειρισμένα χαρτόνια και φελλούς με θέμα «Τα Δέντρα υπό των καταναλωτικών μας ορέξεων» όπου κάθε μαθητής διηγούταν τις προσωπικές του εικόνες με στοιχεία από την κατανάλωση και την επεξεργασία του περιβάλλοντος προς το καταναλωτικό συμφέρον των ανθρώπων.
11. Παρατήρηση και δημιουργία σκίτσου δέντρων μέσα στο φυσικό τους περιβάλλον, από εγκυκλοπαίδειες, από περιοδικά, από κόμικς, από παραμύθια και έρευνα υλικού στο διαδίκτυο.
12. Συλλογή πληροφοριών για το χρονικό της καταστροφής των δασών το καλοκαίρι 2007: internet, τηλεόραση, δημοσιεύματα, φωτογραφίες.
13. Καταγραφή Χάρτη δασών στην Ελληνική Επικράτεια.
14. Έρευνα για παραμύθια με ήρωες όπου η ιστορία τους διαδραματίζεται σε δάσος και μελέτη του ιστορικού και κοινωνικού πλαισίου του τόπου που γεννήθηκε ο ήρωας και το παραμύθι, εστιάζοντας στην ελληνική μυθολογία και σε ελληνικούς μυθικούς ήρωες.
15. Επιλογή ενός ήρωα παραμυθιού του δάσους από κάθε παιδί και διασκευή του χαρακτήρα του ήρωα για της ανάγκες του έργου. Συλλογή όλων των στοιχείων και συγγραφή θεατρικού έργου. Προτάσεις για μουσικές επιλογές.
16. Σχεδιασμός κουστουμιών και σκηνικών αντικειμένων από ανακυκλωμένα και επαναχρησιμοποιημένα υλικά.
17. Πρόβες μέσα από τις οποίες ενισχύονται η συνεργασία, ο αυτοσχεδιασμός, η συγκέντρωση, η κίνηση, βιωματική συμμετοχή και διαδραστικό τρόπος έκφρασης.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Σχολικό Έτος 2005-2006

Χάρτινες κατασκευές σε επίπεδα, Βεντάλιες από χαρτί και νήμα, Χάρτινα Καπέλα, Χειροποίητο χαρτί, Εγκατάσταση με θέμα «το αερόστατο» από εφημερίδα και σχοινιά, Κούκλες κουκλοθέατρου από χαρτί και ύφασμα, Κουκλοθέατρο από χαρτόνι, τσουβάλι και ύφασμα, Μαριονέτες από χαρτί, Κουστούμια από παλαιά ρούχα με χαρτί από κόμικς για το εικαστικό δρώμενο «το χαρτί με τα 4 στοιχεία της φύσης», Κουστούμια Πουλιών από παλαιά ρούχα για το εικαστικό δρώμενο ο χορός των πτηνών, Μάσκες Πουλιών από εφημερίδες, Κούκλες και Κατασκευές από πλαστικό, Μήτρες Χαρακτικής από CD & τηλεκάρτες, Χαρακτικά τυπώματα σε

χάρτινες χρησιμοποιημένες σακούλες, Κουστούμια Σκάκι για το εικαστικό δρώμενο το σκάκι από πλαστικό και χαρτί, Αλουμίνιες Κατασκευές, Στεφάνια από αλουμίνιο, Γλυπτά από αλουμίνιο, Γλυπτά από γυαλί, Μακέτες Δωματίων από κούτες παπουτσιών και επαναχρησιμοποιημένα υλικά, Σκηνικά Θεάτρου από χαρτιά και παλαιά ρούχα, Αποκριατικές στολές από επαναχρησιμοποιημένα υλικά και αρμάτων - παρέλαση στο Δήμο Γέρακα, Ψηφιδωτά σε φθαρμένα σχολικά θρανία & καρέκλες, χρησιμοποιώντας παλιά πλακάκια από χωματερές, Βυζαντινές εικόνες με αυγοτέμπερα, κολλάζ από εφημερίδες και περιοδικά με τέμπερα, ομαδικά βιβλία από επαναχρησιμοποιημένο χαρτί.

Σχολικό έτος 2006-2007

- . Δημιουργία ρολογιών από επαναχρησιμοποιημένα υλικά με θέμα το νερό
- . Μουσικά Κουτιά από κούτες παπουτσιών
- . Κατασκευή κούκλων από εφημερίδα και χαρτοπολτό – Carousel
- . Κατασκευή χαρταετών από επαναχρησιμοποιημένα χαρτόνια και παλαιά υφάσματα Χορευτικό και Εικαστικό Δρώμενο «Το Πέταγμα»
- . Κατασκευές από Αλουμίνια – mobiles (kinetic art)
- . Χάρτινες κατασκευές – Μύλοι – με σχέδια που δημιουργούν την αίσθηση της κίνησης (Op Art)
- . Κατασκευή κουστουμιών από επαναχρησιμοποιημένο υλικό με θέμα «νύφες» - Εικαστικό και Χορευτικό Δρώμενο
- . Fashion Show από επαναχρησιμοποιημένα υλικά – Εικαστικό Δρώμενο
- . Κατασκευή πορτραίτων από επαναχρησιμοποιημένο υλικό (χαρτόνια, υφάσματα, εφημερίδες, σχοινιά, αλουμίνιο, σκουπίδια από το σπίτι) σε μεγάλο μέγεθος από πρόσωπα της Ιστορίας της τέχνης – Εικαστικό Δρώμενο

Σχολικό Έτος 2007-2008

- . Ομαδικά Βιβλία από ανακυκλωμένο και επαναχρησιμοποιημένο χαρτί με θέμα τον Ρατσισμό. Διαθεματική εργασία με το μάθημα των Νεοελληνικών
- . Κατασκευές από επαναχρησιμοποιημένα υλικά με θέμα τον Ρατσισμό
- . Θεατρικό Δρώμενο με τίτλο «Θυμάσαι;» με θέμα της πυρκαγιάς του 2007
- . Κατασκευές από χαρτόνια διαστάσεων 1-1,5m² με επαναχρησιμοποιημένο χαρτί και οικολογικά χρώματα με θέμα «το δέντρο και τις καταναλωτικές μας συνήθειες»
- . Δημιουργία χάρτινης εγκατάστασης από Χάρτινες Μεταχειρισμένες Σακούλες ζωγραφισμένες με Τέμπερα με θέμα «Καρπού»

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ –ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Από το Μάιο του 2006 ξεκινήσαμε μια συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων και το Eco Festival, που κατέληξε σε ένα πολιτιστικό περιβαλλοντικό γεγονός σε δημόσιους χώρους, τόσο εσωτερικούς όσο και εξωτερικούς. Γεγονός που αποτέλεσε εφελτήριο ενός θεσμού που αφορούσε την έκθεση της δουλειάς των μαθητών μας, ώστε να τους δίνουμε κίνητρα κοινωνικοποίησης. Τα τρία χρόνια συνεργασίας, ομαδικής δουλειάς και δημιουργικής έντασης έκανε (σύμφωνα με μαρτυρίες μαθητών) πολύ ευχάριστη την σχολική ζωή. Μεγάλη επίσης, ήταν η έκπληξη τους να διαπιστώσουν ίδιοι όμμασι ότι τα «σκουπίδια» μπορούν να μεταμορφωθούν σε τέχνη.

Σχήμα 1: Μάιος 2006 - Πολιτισμικό Κέντρο Μελίνα του Δήμου Αθηναίων: έκθεση και θεατρικά δρώμενα «Η Τέχνη στην Ανακύκλωση» στο πλαίσιο του Eco Festival 2006

Σχήμα 2: Μάιος 2007- Πολιτισμικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, στο πλαίσιο της έναρξης του Eco Festival 2007: έκθεση και εικαστικά δρώμενα, τέχνη του δρόμου «Η Κινητική Τέχνη στην Ανακύκλωση» Εικαστικό Δρώμενο στο Προαύλιο του Πολιτιστικού Κέντρου του δήμου Αθηναίων, Ακαδημίας 50, Αθήνα

Σχήμα 3: Καλοκαίρι 2007 - Ίδρυμα Ευγενίδου: έκθεση με αφορμή την παγκόσμια μέρα του Περιβάλλοντος 5 Ιουνίου - «Eco Trash Art

Σχήμα 4: Νοέμβριος 2007 μέχρι Σεπτέμβριο 2008 - Advance and Science Technology Museum, στην πόλη Ντατζέον της Κορέας: Η έκθεση «Eco Trash Art» ταξίδεψε στην Κορέα με χρηματοδότηση του Ιδρύματος Ευγενίδου και φιλοξενήθηκε στην Κορέα μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2008. Παράλληλα με την έκθεση οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο της Κορέας «Forum» στο οποίο παρουσιάσαμε τους εκπαιδευτικούς στόχους, μεθοδολογία, εικαστικές δραστηριότητες και αποτελέσματα των δύο τελευταίων σχολικών ετών περιβαλλοντικών προγραμμάτων με θέμα «Τέχνη και Ανακύκλωση». Η έκθεση περιόδεψε σε άλλους δύο εκθεσιακούς χώρους με επιτυχία μέσα στην Κορέα.

Σχήμα 5: Σχολική χρονιά 2007/2008 - Τα χειροποίητα εικονογραφημένα βιβλία από ανακυκλωμένα υλικά φιλοξενήθηκαν για πρώτη φορά από το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου (Ε.ΚΕ.ΒΙ) στην 1^η Έκθεση Παιδικού κι Εφηβικού Βιβλίου στο εκθεσιακό κέντρο της HELEXPO στην Αθήνα (1-4/2/2008). Η έκθεση έχει φιλοξενηθεί στο Δημαρχείο Γέρακα, στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης το Μάιο του 2008, στα αντιρατσιστικά φεστιβάλ της Αθήνας και της Θεσ/κης τον Ιούνιο και τον Ιούλιο 2008, και στον Πολιτιστικό Σεπτέμβριο του Δήμου Γέρακα Ανατολικής Αττικής το Σεπτέμβριο 2008.

Σχήμα 6: Μάιο 2008 - Παρουσίαση Θεατρικής Παράστασης στο Καλλιτεχνικό Γυμνάσιο του Γέρακα και στο Πολιτισμικό Κέντρο Μελίνα στο πλαίσιο της έκθεσης Μικροί Συλλέκτες που διοργάνωσε το Παιδικό Μουσείο με την συνεργασία του Δήμου Αθηνών

Σχήμα 7: Μάρτιος 2008 - Κατασκευή βιβλίου-φακέλου από Ανακυκλωμένο Χαρτί. Διαθεματική εργασία με το Μάθημα των Νεοελληνικών «Λέτε να υπάρχει ελπίδα;» του Στέφανου Μακρή, μαθητή της Γ'γ/σίου (κατεύθυνση εικαστικών). Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού (21 Μαρτίου) ο Δήμαρχος Γέρακα, κ. Ζούτσος, προχώρησε στην έκδοση σε 2000 αντίτυπα του χειροποίητου ανακυκλωμένο από χαρτί βιβλίου-κόμικ

Σχήμα 8: Μάιος 2008 – Δημιουργία χάρτινης εγκατάστασης από Χάρτινες Μεταχειρισμένες Σακούλες ζωγραφισμένες με Τέμπερα για Εκθεσιακό Σκοπό στο Πλαίσιο του ΕΚΟ ART FESTIVAL 2008 με θέμα «Καρπούς» που εκτέθηκε από τις 20 μέχρι τις 31 Μαΐου στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων στην Ακαδημία 50 στην έκθεση του διάσημου Γερμανού καλλιτέχνη Thitz.

Σχήμα 9: Μάιος 2008 - Έκθεση Χάρτινων Κατασκευών στο Πολιτισμικό Κέντρο Μελίνα του Δήμου Αθηναίων την ημέρα του περιβάλλοντος σε έκθεση που οργάνωσε το Παιδικό Μουσείο σε συνεργασία με το Δήμο Αθηνών. Τίτλος της έκθεσης «Μικροί Συλλέκτες»

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ως αποτέλεσμα των τριών χρόνων ασχολίας μας με την έννοια της ανακύκλωσης είναι τόσο η ευαισθητοποίηση των μαθητών που αφορά στο φυσικό πλούτο σχετικά με την πρόληψη, την προστασία, την αγάπη και την συνείδηση της προσφοράς του περιβάλλοντος στον άνθρωπο, όσο και η αναγνώριση της άρρηκτης και εξαρτημένης σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον του. Επίσης οι μαθητές με τον συνδυασμό διαφορετικών τεχνών ανέπτυξαν εικαστικές, θεατρικές και συγγραφικές δεξιότητες. Απόκτησαν γνώσεις σχετικά με ιστορικά, κοινωνικά, γεωγραφικά στοιχεία, επιπλέον με πολιτισμούς, μύθους, παραδόσεις που αφορούν στο φυσικό περιβάλλον. Έμαθαν να αξιοποιούν το υλικό τους μεταγράφοντας ειδήσεις της επικαιρότητας σε τέχνη. Ενδυνάμωσαν την δημιουργικότητα, την φαντασία και την αυτοπεποίθηση τους μέσα από την καλλιτεχνική και εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και την έκθεση των έργων τους στο κοινό. Ανέπτυξαν το πνεύμα της συνεργασίας και της ομαδικότητας. Εξοικειώθηκαν με τεχνικές και υλικά της ανακύκλωσης. Σχολίασαν την έλλειψη κοινωνικής συνείδησης σε θέματα πρόληψης φυσικών πόρων και ανακύκλωσης. Απέκτησαν θετική στάση απέναντι στη μείωση των απορριμμάτων, στον περιορισμό των συσκευασιών των καταναλωτικών υλικών, στην επαναχρησιμοποίηση των υλικών και στην ανακύκλωση. Στοχάστηκαν και υιοθέτησαν συμπεριφορές φιλικές προς το περιβάλλον και τον συνάνθρωπο. Βίωσαν και ένιωσαν τον ενθουσιασμό, την απόλαυση, την χαρά μέσα από τα εικαστικά, την χαρακτηριστική, την γλυπτική, την τέχνη του βιβλίου, θεατρικά δρώμενα κ.ά., να δημιουργούν εικόνες και δράσεις, που έχουν την δύναμη να κινητοποιούν και να αποδεσμεύουν συγκινήσεις.

Ανακεφαλαιώνοντας καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι Ανακύκλωση και η Οικολογία μέσω της Τέχνης και της αισθητικής εκπαίδευσης, μέσα από την εικαστική δράση και αισθητική πράξη ενισχύονται. Γιατί η τέχνη έχει την δυνατότητα να εκφράζει σκέψεις και καταστάσεις και να απευθύνεται στην ψυχή και στην καρδιά του θεατή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Burnie, David (2001) *Περιβάλλον*. Εκδ. Ερευνητές.
Condon, J. (1992) *Ανακυκλωμένο Χαρτί*. Εκδ. Ερευνητές.
Palmer J., (1992) *Ανακυκλωμένο Πλαστικό*. Εκδ. Ερευνητές.
Palmer J., (1992) *Ανακυκλωμένο Μέταλλο*. Εκδ. Ερευνητές.

Web site addresses:

- <http://www.ecorec.gr> (Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης)
- <http://www.go-recycle.gr> (Ελληνικό Δίκτυο Ανακύκλωσης)
- <http://www.anakyklosi.idx.gr> (Τα πάντα για την ανακύκλωση)
- <http://www.minenv.gr/4/41/4111/g411100.html> (το τμήμα για την ανακύκλωση του ιστοχώρου του Υπουργείου Περιβάλλοντος)
- <http://eedsa.duth.gr> (Ελληνική Εταιρία Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων)
- <http://www.recycle.gr> (Ελληνικό Δίκτυο Ανακύκλωσης)
- <http://epa.gov/kids/garbage> (Οι ιστοσελίδες περιέχουν εκπαιδευτικό υλικό, πληροφορίες, παιχνίδια και δραστηριότητες για θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και για άλλα περιβαλλοντικά ζητήματα)
- <http://www.pi-schools/perivalontiki> (Η ιστοσελίδα περιέχει εκπαιδευτικό υλικό σχετικό με διδακτικές μεθόδους)